

Kvalita pitnej vody (2017)

Zverejnené na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach
(<https://www.ruvzke.sk>)

Kvalita pitnej vody (2017)

Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch v okrese Košice - mesto a v okrese Košice - okolie

Kvalita pitnej vody v okrese Košice - mesto:

Problémy s kolísavou kvalitou pitnej vody v „Košickom“ skupinovom vodovode sa vyskytujú hlavne na sídlisku KVP a v MČ Západ (ul. Čsl. odboja), kde má značný vplyv na kvalitu dodávanej pitnej vody staré potrubie, a s tým súvisiaci nárast obsahu železa v dopravovanej vode, ako aj zaznamenaný nižší odber vody. Prevádzkovateľ vodovodu prijal opatrenia a zabezpečil častejšie preplachovanie vodovodného potrubia, t. č. pripravuje projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu vodovodov (resp. zokruhovanie vodovodov) v daných lokalitách. Vybudovaním nového vodovodu by malo dôjsť k zníženiu koncentrácie železa vo vodovodnej rozvodnej sieti. Nakoľko v tomto vodovode je vo viacerých prípadoch zisťované len zanedbateľné prekročenie medzných hodnôt, **je možné konštatovať, že dodávka a kvalita pitnej vody v „Košickom“ skupinovom vodovode je stabilná a zdravotne bezpečná.**

V okrese Košice - okolie sme zistili jednorázové a mierne prekročenie zdravotne nevýznamných medzných hodnôt mikrobiologických ukazovateľov (koliformné baktérie, kultivovateľné mikroorganizmy pri 22°C a pri 37°C) vo verejných vodovodoch v obciach: Nižná Hutka, Poproč, Vyšná Kamenica, Hačava, Páňovce, Čečejevce-Seleška, Nižný Klatov. Prevádzkovateľ vodovodu preveril koncentráciu voľného chlóru v uvedených obciach, skontroloval dávkovacie čerpadlá, prepláchol vodovodnú sieť a následne zopakoval odber a rozbor vody. Kontrolný odber vyhovел požiadavkám Nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, v znení neskorších predpisov (od 15. 10. 2017 je to Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 247/2017, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou). Z fyzikálno-chemických ukazovateľov ide najmä prekročenie ukazovateľa: železo (vo verejnom vodovode v obciach: Mudrovce, Slanec, Nižná Kamenica, Čakanovce, Vyšná Kamenica) a mangán (Slanec, Slanské Nové Mesto, Včeláre, Vyšná Myšľa). Vo vodovodoch Slanské Nové Mesto a skupinovom vodovode Vyšná Myšľa - Bohdanovce bolo hydrogeologickým prieskumom preukázané, že prekročenie medznej hodnoty mangánu spôsobuje geologické podložie, hodnota neprekračuje limit 0,2 mg/l a zvýšené množstvo mangánu neovplyvňuje senzorické vlastnosti pitnej vody. Vo viacerých vodovodoch bola prekročená odporučená hodnota ukazovateľa: nasýtenie vody kyslíkom (Trst'any, Host'ovce, Vajkovce, Žarnov, Sokol'any, Kostol'any n/H). Najvyššia medzná hodnota ukazovateľa arzén bola zistená v skupinovom Boliarov - Bačkovík - Kecerovce, ktorý bol uvedený do prevádzky koncom roka 2015. T. č. je povolená výnimka na použitie pitnej vody zo skupinového vodovodu Boliarov - Bačkovík - Kecerovce, ktorá nespĺňa limity kvality pitnej vody v ukazovateli arzén, do 08. 09. 2020. Výpočty odhadu zdravotných rizík z prítomnosti arzénu v pitnej vode u obyvateľov užívajúcich tento skupinový vodovod boli vykonané podľa 2 metód, a to : 1. metódou Risk Assessment podľa organizácie US EPA a 2. podľa zavedenej metodiky v SR - MZ SR č. 5448/2001-Há zo dňa 31.5.2001 „Odborné usmernenie MZ SR, HH SR na posudzovanie miery prijateľného zdravotného rizika v súvislosti s určením najvyššej medznej hodnoty kvality pitnej vody orgánom na ochranu zdravia pri posudzovanej činnosti“. Z výpočtov vyplynulo, že denná dávka pri terajšej kvalite pitnej vody prekračuje referenčnú dávku u najcitlivejších skupín populácie, t. j. u dojčiat, malých detí a u tehotných žien (vývoj plodu), preto bolo nutné nariadiť opatrenia (pozri výnimky). U väčších detí a dospelých populácie je toto riziko síce prítomné, ale je minimálne, preto bolo možné súhlasiť s výnimkou používania vody, ktorá nespĺňa limity kvality pitnej vody na obmedzený čas, t. j. na 3 roky. Z dôvodu sprísnenia limitnej hodnoty rádiologického ukazovateľa: celková objemová aktivita alfa boli zistené prekračovania indikačnej hodnoty 0,1 Bq.l⁻¹ vo vodovode spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o., Košice (vo vodovode v obci Bočiar), vo verejnom vodovode v obci Trstené pri Hornáde, Skároš, Ruskov a Gyňov. Opakované prekročenie indikačnej hodnoty rádiologického ukazovateľa: celková objemová aktivita alfa bolo zistené iba vo vodovode spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o., Košice, a to konkrétne vo vodovode v obci Bočiar. Vo verejnom vodovode v obci Hýľov výsledky laboratórnych

Kvalita pitnej vody (2017)

Zverejnené na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach
(<https://www.ruvzke.sk>)

rozborov vzoriek pitných vôd poukazovali na kolísavú kvalitu pitnej vody v rádiologickom ukazovateli: objemová aktivita ^{222}Rn (hodnoty prekračovali indikačnú hodnotu 100 Bq.l^{-1}). Jednotliví prevádzkovatelia zabezpečia optimalizáciu radiačnej ochrany, stanovujú aktivity ďalších rádionuklidov a v nasledujúcich troch rokoch vykonajú opakované odbery a následné stanovenia tak, aby odbery vzoriek zahŕňali štyri rôzne štvrtroky. Následne podľa laboratórnych výsledkov zväžia možnosť vyradenia vodného zdroja zo zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, resp. účinnú technológiu úpravy pitnej vody. Po ukončení optimalizácie rizikových vodných zdrojov pitnej vody (po skončení 3-ročného sledovania) pracovníci odboru [Hygieny životného prostredia a zdravia](#) [1] v spolupráci s odborom [Ochranu zdravia pred žiarením](#) [2] vyhodnotia riziko vplyvu na zdravie a v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov nariadia prevádzkovateľom vykonať nápravné opatrenia.

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že kvalita pitnej vody vo vodovodoch v okrese Košice - okolie je kolísavá. Tu je však potrebné zdôrazniť, že vo viacerých prípadoch ide iba o veľmi nízke prekročenie medznej a odporúčanej hodnoty. Aj napriek tomu, že prevádzkovatelia a vlastníci vodovodov vykonávajú opatrenia na zlepšenie kvality vody a kontrolné vzorky vody sú v súlade s limitnými hodnotami, vykonané opatrenia sú účinné iba krátkodobo a nedostatky sa opakujú. Ide o vodovody, ktoré boli vybudované v akcii „Z“ a technický stav vodohospodárskych objektov a rozvodnej vodovodnej siete nezodpovedá v celom rozsahu požiadavkám kladeným na tento druh prevádzky. Medzi najdôležitejšie problémy v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou v okrese Košice - okolie patria: nízke percento zásobovanosti obyvateľov z verejného vodovodu, absencia kvalitatívne a kvantitatívne vyhovujúcich zdrojov pitnej vody, nedostatok finančných prostriedkov na vysoko nákladné stavby verejných vodovodov (nakolko sa jedná o malé obce), zlý technický stav jestvujúcich vodovodov a nedostatok prostriedkov na ich rekonštrukciu, nižší záujem občanov o napojenie sa na existujúce verejné vodovody, pokles spotreby pitnej vody na jedného obyvateľa v obciach a v neposlednom rade aj mimoriadne zlé sociálno-ekonomické podmienky (uvedený stav výrazne ovplyvňujú ekonomické podmienky súvisiace s cenovými úpravami).

Namerané hodnoty ukazovateľov kvality pitnej vody vo verejných vodovodoch zásobujúcich pitnou vodou Košice - mesto (okresy Košice I - IV) a okres Košice - okolie
[Tabuľkový prehľad](#) [3]

Výnimky z kvality vody vydané RÚVZ so sídlom v Košiciach

V súčasnosti je rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Košiciach pod č. 2017/04729-02/HŽPaZ zo dňa 11. 09. 2017 vydaná pre W-Control, s. r. o., Kuzmányho 5000/1, 058 01 Poprad

- **prvá výnimka na použitie pitnej vody zo skupinového vodovodu Boliarov - Bačkovík - Kecerovce, ktorá nespĺňa limity kvality pitnej vody v ukazovateli arzén, do 08. 09. 2020.**

Výpočty odhadu zdravotných rizík z prítomnosti arzénu v pitnej vode u obyvateľov užívajúcich tento skupinový vodovod boli vykonané podľa 2 metód, a to:

1. metódou Risk Assessment podľa organizácie US EPA,
2. podľa zavedenej metodiky v SR - MZ SR č. 5448/2001-Há zo dňa 31.5.2001 „Odborné usmernenie MZ SR, HH SR na posudzovanie miery prijateľného zdravotného rizika v súvislosti s určením najvyššej medznej hodnoty kvality pitnej vody orgánom na ochranu zdravia pri posudzovanej činnosti“. Z výpočtov vyplynulo, že denná dávka pri terajšej kvalite pitnej vody prekračuje referenčnú dávku u najcitlivejších skupín populácie, t. j. u dojčiat, malých detí a u tehotných žien (vývoj plodu), preto bolo nutné nariadiť nižšie uvedené opatrenia. U väčších detí a dospelaj populácie je toto riziko síce prítomné, ale je minimálne, preto bolo možné súhlasiť s výnimkou používania vody, ktorá nespĺňa limity kvality pitnej vody na obmedzený čas, t. j. na 3 roky.

Prevádzkovateľovi vodovodu sa nariadili tieto opatrenia:

1. **Voda zo skupinového vodovodu Boliarov - Bačkovík - Kecerovce sa nesmie používať na prípravu umelej výživy dojčiat a stravy detí a na pitné účely tehotných žien.**

Kvalita pitnej vody (2017)

Zverejnené na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach
(<https://www.ruvzke.sk>)

---

2. O týchto skutočnostiach je povinný informovať obyvatel'ov obce Boliarov, Bačkovík, Kecerovce, príslušných detských lekárov a gynekológov.

Prevádzkovateľ uvedeného skupinového vodovodu je povinný v čase trvania výnimky vykonať také nápravné opatrenia, aby kvalita vody v uvedenom vodnom zdroji vyhovovala vo všetkých ukazovateľoch Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 247/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou.

Zároveň bol upozornený, že ak sa situácia, ktorá bola základom pre vydanie tohto rozhodnutia zásadne zmení, t. j. pokiaľ sa hodnota arzénu v pitnej vode výrazne zvýši, zmení sa aj riziko ohrozenia zdravia, a preto bude nutné rozhodnutie opätovne p r e h o d n o t i ť.

Odkazy

[1] <https://www.ruvzke.sk/odb-hzpz>

[2] <https://www.ruvzke.sk/odb-ozpz>

[3] <https://www.ruvzke.sk/sites/default/files/aktuality/hzp-ukazovatele-kvality-vody.pdf>